

Vasutasok Szakszervezete Területi Képviselő Záhony

ZÁHONYI VASUTAS

X. évfolyam, 52. szám

2021. augusztus 02

Ha olvassátok, ha nem!

Nagy igazság hogy, semmi sem akkor kezdődött, amikor már tudunk róla, hanem sokkal, akár sok-sok évvel korábban. Így van ez a Záhonyi Vasutas történetével is, ami valamikor, a tizenharmadik században kezdődött, és nem Záhonyban, hanem Angliában: ekkor jelentek meg a kéziratos hírelevelék, és posta-, vagy inkább postakocsi-fordultával terjedtek. Attól, hogy újság legyen, még nagyon messze álltak, de híre való igényt elégített ki, bár, igen szűk kör számára. És, hogy mi volt a tartalom? A népi bölcsesség mesterhármásából, ami a világot mozgatja – pénz, politika, szex – csak az elsőről, a pénzről szólt. Mert nagy igény volt hitelesen megtudni például, hogy milyen ára van a portékának ebben, vagy abban a városban. A nyilvános szex még nem volt divatban akkoriban, a politikához pedig még nem jött létre olyan széles körű közönség, a nyilvánosság, amiért megérte volna arról is írni.

Ehhez kellett egy Harley nevű londoni képviselő és kiváló szónok, na meg egy íróember, akit úgy hívtak, Daniel Defoe – igen, az, aki később megírta sokunk ifjúkorának egyik kedvenc művét, a Robinson Crusoe-t. Ám előbb még politizált egy kicsit, mert a képviselő sajnálta, hogy szónoklatai nem jutnak ki a parlamentjük falai közül. Megkérte hát – és megfizette – Defoe-t, hogy írja meg mondandóját, és hozza is nyilvánosságra. Ő pedig megtette, így megteremtve a politikai újságírás alapjait. Talán feltűnt olvasóinknak is, hogy mi sem üzletről, sem politikáról nem írunk, bár ami a szexet illeti, néha elsül egy-egy jobb vicc. De komolyra fordítva a szót, hogyan lett ebből magyar sajtó?

Viszonylag egyszerűen: Defoe barátunk lapjában megjelent egy hír arról, hogy valahol messze egy herceg fellázadt az uralkodója ellen. No, igaz, ami igaz, volt a cikkben „tárgyi tévedés” bőven, ami, tudom, ismerős a ZV némely olvasójának is... De a lényeg, hogy II. Rákóczi Ferenc zokon vette a tévedéseket, mondván, ő törvényesen megválasztott fejedelem, ezért kancellárjával létrehozták a Mercurius Veridicus című, időszakosan megjelenő lapot. Azért latinul, mert egyrészt errefelé a 18. században még nagyon kevesen tudtak olvasni, másrészt Rákóczi a külföldet akarta inkább győzködni, és persze, támogatásokat szerezni. Sajnos nem sok sikerrel, az újságok sorsa a korlátozott sikeresség, de mi már legalább „túlélünk” Rákóczi lapját a szerény tíz évünkkel.

Vasutasok Szakszervezete Területi Képviselő Záhony

Az első magyar nyelvű lap 1780-ban Rát Mátyás nevéhez fűződik. Címe Magyar Hírmondó volt, és igyekezett a Habsburgokkal szemben megfogalmazni, az akkoriban igencsak liberálisnak számító magyar érdekeket. Ám a csúcs sajtótörténeti és politikai szempontból kétségtelenül a Kossuth Lajos által 1844-től jegyzett Pesti Hírlap volt. Tartalma szabadelvű és forradalmi ügy, hogy közben Kossuth meghonosította Magyarországon, és igen magas szinten művelte is a vezércikkírás tudományát. Utóbbi a ZV-ben, is nagyon megy, főleg, amikor csak egy cikk jelenik meg. A forradalmiságban viszont még le vagyunk maradva, bár vannak, akik szerint túlságosan is gyorsan haladunk.

Innen kacskaringós út vezet a máig, hiszen lapok jöttek, mentek, íródtak és megszűntek, vagy épp megszüntettek aszerint, hogy Cenzné, meg az ura hogy látta jónak. De egy lapnak meg kell küzdenie az olvasókkal is, ha azt akarják a szerzők, hogy néha beleüssék az orrukat soraikba. Ami nem egyszerű, de talán nem lehetetlen, amiről érdekesen szól a Bethlen Istvánnak, egykori miniszterelnöknek (1921-1931.) tulajdonított anekdota is.

A legenda szerint Bethlen vidéki birtokán sétálgatott kormányának fontos emberével, Kozma Miklóssal. Kozmáról többek között tudni kell, hogy ő hozta létre a Magyar Rádiót, és ő szervezte meg a Magyar Távirati Irodát (MTI) is, mondhatni, Magyarország első médiapolitikusa volt. A miniszterelnök megkérdezte Kozmát, mondaná meg, miért van az, hogy az ellenzéki sajtót sokan olvassák, a kormánypártit meg alig-alig. Mire Kozma: azért, kegyelmes uram, mert az ellenzéki lapokat az olvasóknak írják, a kormánypártiakat pedig neked...

Hát, mi megpróbáltuk tíz éve, és azóta is minden héten, e számban már tízszer ötvenkettősdzer. Úgy tűnik, ez a jövőben is így lesz, függetlenül attól, hogy elolvastok bennünket, vagy sem. Amit ritkán tudni, mert az olvasóink előszeretettel titkolják, így nehezebb kitalálni, hogy végül is kinek írunk. Márpedig az fontos, hiszen az olvasó kell, hogy az úr legyen a lap táján. Ez abból is jobban tudnánk, ha sűrűbben osztódnánk a közösségi oldalon, netán néhány kritika is íródna alá, fölé, mögé. Az viszont kimondottan kellemes visszajelzés, amikor az utcán, vonaton szólnak elismerően egy-egy írásunkról. Reméljük, néha-néha belénk olvastok ezután is, mert – legyetek bár oltottak, vagy oltatlanok – mindenképp nektek, olvasóknak szánjuk betűinket.

Dolhai József

Vasutasok Szakszervezete Területi Képviselő Záhony

HUMORSAROK

SÖRÖZŐBEN

- Tudod, haver, rettenetesen hasonlítasz az anyósomra. Leszámítva persze a bajuszt.
- Nekem nincs is bajuszom!
- De neki van!

MI LENNE AKKOR...

...ha minden gondolat valóra válna?

- Az utcák tele volnának hullákkal, meg terhes nőkkel...

ESTE A FALUSI MOZIBAN

A film közepén érkezik a katona, és leül egy fiatal lány mellé. A film végén felkapcsolják a villanyt, mire a katona mögötti sorban egy öreg néni felkiált:

- Úristen! Itt kefélnek!

A fiatal lány pedig: Te jó ég! És pont engem!

Balogh Attila